

III

การคุ้มครองลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์มาบัญญัติไว้ในกรอบความตกลงขององค์การการค้าโลก
 แม้การคุ้มครองลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์ก่อให้เกิดปัญหาหลายด้าน แต่เนื่องจาก
 เป็นพันธกรณีระหว่างประเทศ รัฐบาลไทยจำเป็นต้องแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ให้คุ้มครองโปร-
 แกรมคอมพิวเตอร์ อย่างไรก็ตาม ในฐานะประเทศกำลังพัฒนา การแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต้องไม่
 เป็นอุปสรรคต่อการถ่ายโอนเทคโนโลยีและการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในประเทศ ด้วยเหตุนี้
 งานวิจัยจึงได้ศึกษาประสบการณ์และปัญหาที่เกิดจากการนำกฎหมายลิขสิทธิ์มาคุ้มครองโปรแกรม
 คอมพิวเตอร์จากตัวบท ข้อกฎหมาย และคำพิพากษาในคดีละเมิดลิขสิทธิ์ของประเทศสหรัฐอเมริกา
 อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น และพัฒนาการของการคุ้มครองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะใน
 กรณีของประชายุโรปด้วย

งานวิจัยฉบับนี้ได้เน้นการศึกษาการคุ้มครองโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 4 ด้าน คือ การ
 ศึกษาขอบเขตที่เหมาะสมของการคุ้มครองเค้าโครง การจัดลำดับขั้นตอน และการจัดวางองค์ประ-
 กอบของโปรแกรม การศึกษาการคุ้มครองการออกแบบจอภาพ การศึกษาข้อยกเว้นในการวิจัย
 ศึกษาโปรแกรมโดยวิธี reverse engineering และข้อยกเว้นในการเขียนโปรแกรมใหม่ให้
 สามารถทำงานร่วมกับโปรแกรมเดิม

ผลการศึกษาสรุปได้ว่าการนำกฎหมายลิขสิทธิ์มาคุ้มครองโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น
 รัฐสมควรคำนึงความสมดุลระหว่างการสร้างแรงจูงใจต่อผู้เขียนโปรแกรมกับการพัฒนาเทคโนโลยี
 ของสังคมโดยรวม เพราะหากมีการคุ้มครองมากเกินไปตามที่ประเทศอุตสาหกรรมต้องการ
 แทนที่จะเป็นผลดีกลับกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ของไทย นอกจากนี้
 ควรสร้างความชัดเจนในขอบเขตของการคุ้มครองเพื่อสร้างความโปร่งใสต่ออุตสาหกรรมซอฟต์แวร์
 ของไทยโดยการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า กฎหมายลิขสิทธิ์ไม่คุ้มครอง S-S-O ไม่คุ้มครอง user
 interface และสนับสนุนการถ่ายโอนเทคโนโลยีจากต่างประเทศโดยอนุญาตให้ทำ reverse
 engineering โดยไม่มีข้อจำกัดอย่างที่กำหนดในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฉบับปัจจุบัน

The purpose of this project is to determine the appropriate level of computer program protection to suit the technological capability and also stimulate the development of computer software industry in Thailand. With regard to the constraints from international obligation and the need for technology transfer, this project recommends the amendment of the Copyright Act of B.E. 2537 in line of the so-called " build-in Sui generis law ", which is the minimum approach in implementing the Uruguay Round Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights [TRIPS].

In spite of the fact that computer software does not seem to fit within the traditional intellectual property framework and the decision to protect under copyright law was in fact a radical departure from the legal principles of intellectual property right, the World Intellectual Property Organization initiative in modifying the existing legal system of copyright, patent and trade secret and bundling them together as a sui generis law, was impeded by U.S. pressure under the Section 301 of the Omnibus Trade and Competitiveness Act of 1988. Finally, the United States successfully convinced other GATT contracting parties to include the copyright software protection under the aegis of the World Trade Organization.

Despite the pitfall of copyright software protection, it was an international obligation to amend her copyright act to protect computer programs. As a developing country, however, protection of computer programs should not be an obstacle to the process of technology transfer and software industry development. Accordingly, this project involves the study and analysis of problems related to computer software, copyright protection through laws, regulations and courts' decisions of the United States, the United Kingdom, France, Germany and Japan. It also surveyed the development of international

norms and standards within the European Community, the E.C. Directives on the legal protection of computer programs.

This report is focused on four elements of software copyright : non-literal copyright or structure-sequence-organization protection (S-S-O) , a protection of user-interface design or look & feel protection, a reverse engineering exemption, and a exemption of compatability elements in computer program.

In the final analysis, software protection under copyright law should strike a balance between private incentives (legal monopoly) and technological advancement which expedites technology transfer for the society as a whole. An economic analysis of copyright protection's effect on innovation suggests that increasing the level of copyright protection beyond a certain level actually diminishes the rate of innovation. Accordingly this project recommends the amendment of the copyright Act B.E.2537 by using the minimum approach in implementing the TRIPS Agreement and suggested that the Thai Government should remove S-S-O and user interface from the realm of copyright protection and identify a clear exemption of reverse engineering and compatability elements of computer programs.